

MIROLJUB TODOROVIĆ

PUCANJ U GOVNO

Izdavač *LATRINA*, Beograd, 2001.
Bibliofilsko izdanje u 100 primeraka.

PUCANJ U GOVNO

GOVNO JE INSTRUMENT UNIVERZUMA

snabdite se na vreme dobrim govnama
u svakoj prilici i svakoj kući
naše govno
povoljni krediti za kupovinu govana
naše govno je provereno
naše govno je bakteriološki ispitano
svake godine preko četiri hiljade
novih govana
osigurajte svoje govno
zahtevajte isključivo tvrdo govno
savremeno funkcionalno i moderno
govno
koje vrste govana upotrebljavate u
domaćinstvu
naše govno ima bogatu tradiciju
za svega pet dinara dobićete
u plastičnoj kutiji jedinstveno govno
probajte govno i bićete oduševljeni
govno misli na svoje potrošače
pet godina garancije za govno
nagrađujemo najbolje kupce naših govana
ove godine biće prodato 500. miliona
govana
posetite sedmi međunarodni sajam govana
da li domaće govno po kvalitetu
može konkurisati stranim govnama
ko je najveći proizvođač govana

*

govno je ogledalo u kome se ukazuje
čitav svet
govno ne stvara umetnost koja je već
stvorena
govno je aranžer buduće umetnosti
govno je instrument univerzuma
govno je peta svetska sila
govno će uskoro potpisati ugovor
o neširenju nuklearnih govana

TO JE GOVNO PRILIČNO SKUPO

hteo bih jedno govno
gde se može kupiti jedno gotovo govno
koja je cena ovom govnu
pokažite mi najbolje govno
koje boje mi govno najviše odgovara
ova nijansa govna je veoma dobra
da li je govno u ovom dezentu moderno
žuto govno se još uvek nosi
pokažite mi govno u drugoj boji
ovo su mustre naših najboljih govana
ovo govno je malo teško
hteo bih jedno čvrsto govno
dajte mi deset metara od ovog govna
to je govno prilično skupo
pokažite mi jeftinije govno

PUCANJ U GOVNO

govno putuje na zapad
zlatno govno
govno ukrotitelj
goloruko govno
dan opakih govana
vatreno govno
po svaku cenu govno
probušeno govno
jednooko govno
pucanj u govno

TUMAČENJE GOVANA

ja sam za metafizičko govno
govno je stil
govno treba da bude lako
i čitljivo
dole avangardna govna
tražimo suštinu govana
rađanje naučne govnologije
koja je ključna stvar
u teoriji govništike
govnarski jezik poznat je
po svom glasovnom tkanju
oblici govana su proizvoljni
dvostruki karakter govna
govno je neocenljivo oruđe
govnarije ne poznaju nikakve granice
ispitajmo govno u njegovoj celovitosti

pred nama je istorijsko govno
barokno govno
klasicističko govno
romantičko govno
realističko govno
simbolističko govno
futurističko govno
dadaističko govno
nadrealističko govno
signalističko govno

teško je sagledati sve probleme
govnologije
moramo razraditi nove govnanije
ljubav prema govnu lako prelazi
u strast

vrednost govna duboko je skrivena
u njegovoj strukturi
govnar mora tražiti
sadržinsku vrednost govana
da li je govno uzrok
estetskog doživljaja
da li je govnanje u prvom licu
dobar metod
ispitajmo vizuelnu vrednost govna
moć mišljenja i moć govnanja
korisno je redovno
konsultovati govno

tumačenje govana
da li je govno omeđeno
izmenimo način pristupanja govnu
govno će nam se otvoriti
jasno je da govno misli u slikama

nova istraživanja govana
da li je govno stvar prošlosti
bezlično govno
šta je po vama vrhunac zagovnavanja
šta je vaš govnerski ideal
koje su vrline vašeg govna
koje greške najlakše praštate
svome govnu
najveća mana vaših govana
kakvo biste govno najviše želeli

SUPER GOVNO

u južnim polarnim morima

živi super govno
super govno dostiže dužinu
od trideset metara
super govno sadrži
8.000 litara krvi
super govno teško je
šezdeset hiljada kilograma
to odgovara težini
2.600 ljudi
ili četrdeset slonova

RASPRODAJA GOVANA

govno s voćnjakom
komforno govno
govno srednjih godina
tamnozeleno govno
govno s kupatilom
slobodno govno
kombinovano govno
govno sa špaizom
govno na struju
ozbiljno govno
govno s telefonom
zahvalno govno
kućno govno
manje govno
govno u ličnoj svojini
bidermajer govno
usamljeno govno
govno s terasom
nenamešteno govno
govno na duže vreme
zasebno govno
govno bez lifta
prazno govno
govno u centru
trosobno govno
govno sa čajnom kuhinjom
useljivo govno
govno u potkrovlju
govno s garažom
starije zaposleno govno
devojačko govno
govno bez deteta
dvokrevetno govno
studentsko govno
službeno govno
solidno govno
govno sa trajnim korišćenjem
poslovno govno

adaptirano govno
govno u novogradnji
govno pod zakup
nedovršeno govno
vikend govno
vertikalno govno
putničko govno
obezbeđeno govno
teretno govno
govno na licitaciji
govno s plugom
havarisano govno
ispravno govno
poljoprivredno govno
generalno govno
knjigovodstveno govno
luksuzno govno
očuvano govno
specijalno govno
polovno govno
tapacirano govno
govno s volanom
rezervno govno
duplo govno
govno sa zatvaračem
jevtino govno
hidraulično govno
govno s prikolicom
govno s pultom za zalivanje
ravno govno
govno s ražnjem
kompletno govno
jednoosovinsko govno
govno s cirkularem
štrikaće govno
neraspakovaano govno
govno s dobošem
četvoroglasno govno
savremeno govno
niklovano govno
govno sa zvučnikom
društveno govno
govno na naftu
poluautomatsko govno
trpezarijsko govno
muško pisaće govno
garantovano govno
govno s generatorom
trokrilno govno
štimovano govno
stručno govno
sanitarno govno

govno na rasklapanje
hoblovano govno
umnoženo govno
sezonsko govno
dekorativno govno
iskusno govno

POŠTUJTE TUĐE GOVNO

sećate li se svoga najprijatnijeg govna
koja su vam govna iz ranijeg repertoara
najmilija
pripremate li neko govno svojim
obožavaocima
zašto vaša govna liče jedno na drugo
kako vam se zove sledeće govno
govno s razdeljkom
gde se mogu kupiti vaša govna

*

uhvatite govno pod ruku
slušajte pažljivo šta govori
poštujte tuđe govno
nije vaše govno najzanimljivije

KAKO PO VAŠEM MIŠLJENJU IZGLEDA IDEALNO GOVNO

vaše govno malo zaostaje
moje govno radi tačno
ja sam svoje govno doterao

vreme je da se govna
vi ste već zagovnali
da samo što sam zagovnao
odmah ću i ja nastaviti
s govnanjem

*

kako ste govnali
govnao sam vrlo dobro
ja imam lako govno
pazite da opet ne zagovnete
ne govna mi se više
ne patim od zagovnavanja
mogao bih da zagovnam tek u ponoć
zašto govnete tako dockan
ne mogu ranije da zagovnam

bolje je da zagovnete ranije
navikao sam kasnije da zagovnavam

*

kako se snalazite s govnom
osvetlite nam iskreno lik svog govna
kada ste prvi put osetili želju
da se bavite govnama
niste li zbog govana zapostavili
svoju porodicu
kakve utiske nosite sa ovogodišnje
smotre govana
kako po vašem mišljenju izgleda
idealno govno
zašto ste posle uspeha svojih govana
ostali skromni
kome se govnu najviše divite

U PRAVO VREME PRAVA SNAGA

govno s pertlom
govno s lastišem
govno u mrežici za bicikle
govno za vuču automobila
govno sa štipaljkama
u pravo vreme prava snaga
govno razvija posebno delovanje
pregazimo vreme sa govnama
čime objašnjavate trajnu privrženost
potrošača našim govnama
da li postoje razlozi za ukidanje
govana
da li je govno zarazno
da li govno ugrožava zdravlje ljudi
da li je sranje škodljivo
govno nije škodljiv proizvod
regulisali smo proizvodnju i promet
sumnjivih govana

NOVA ISKUŠENJA ZA SVET I GOVNO

misterija oko govna nije razrešena
sad se budnije nego ikad prati
javno ponašanje govana
pregovori sa govnom obavijeni su
velom tajnosti

nova iskušnja za svet i govno
o govnu se ništa pouzdano ne zna
govno krije svoje namere
svetski instituti rade na organizaciji
sistema za predviđanje govana
naučnici izradili projekte koji mogu
da upozore na opasnost od govana
govno pouka za sve
govno naglo raste
govna na antarktiku prete potopom
ekonomski i kulturni odnosi s govnom
se pogoršavaju
izražena je zabrinutost zbog nastavljanja
agresije govana
potrebna je češća razmena mišljenja
između govna i ostatka sveta

GOVNARIJA

SVA GOVNA SVETA

gde je govno
novi detektor za otkrivanje govana
identifikovano govno staro

trideset i pet miliona godina
još se ne zna zašto se govno raspada
novi uređaji za separaciju govana
simpozijum o govnu samo za izdržljivije
razmatrana mogućnost presađivanja govana
prva klinika za kontrolu rađanja govana
dr govnoard zatražio da se hitno
napravi veštačko govno

*

najlepše govno sveta
birajmo najfotogeničnije govno
u oštroj konkurenciji
naše najsočnije govno
osvojilo treće mesto
ljuto govno
pošaljite nam hitno
dva krvava govna
zar mi nemamo prava na govno
ljubavna iskustva govana
homoseksualno govno
mazohističko govno
nekoliko toplih pozdrava
vašem svežem govnu

NADEVENA MLADA GOVNA

oprati govno i izvaditi mu drob
zatim napraviti govnoarski nadev
uzeti malu kašičicu i njome
oprezno puniti oprano govno
kada govno bude ispunjeno nadevom
zašiti ga belim koncem

*

zaklano govno
pažljivo očistite
u šerpu stavite
kašiku žitkih
žutih govana
sve to prelijete
preko zaklanog govna
GOVNO S MOZGOM

zamesiti govno
ali ga ne zasladiti

zdrobljeni mozak
stavljati
u rasečeno
govno

GOVNO S ČVARCIMA I BELIM LUKOM

četrvt kilograma govana
pomešati s čvarcima
i belim lukom
zatim oklagijom
presavijemo ova govna
i pustimo ih
pola sata
da se odmore

PEČENO GOVNO

dobro uhranjeno govno
ostavimo da stoji na mrazu
dva dana posle toga
ispeći ga
pa izbosti viljuškom
na više mesta

HAJDUČKO GOVNO

iseći na tanke kriške
kilogram crnih govana
ova govna ne smeju biti čorbasta
već dobro ukrčkana

MOKA GOVNO

četrdeset komada govana
zamočiti u jaku belu kafu

celo govno zatim
ukrasiti slatkom pavlakom

REFORM GOVNO

u kazanče za sneg
sveža govna
izlupati žicom

na kraju
ova govna posuti
tanko pečenim
bademom

ANONIMNO GOVNO

pronalazač super sranja
protiv tajnosti govana:
anonimno govno nema svoju ličnost
anonimno govno pati od kompleksa
niže vrednosti
anonimno govno prepuno je
neurotičnih smetnji

GOVNO NIJE NIČIM ZADOVOLJNO

veliki broj diskutanata ukazuje
na odgovornost govna
govno ne gleda našim očima
govno ničim nije zadovoljno
govnu uvek nešto smrdi
pozivam govno da se izjasni
u vezi sa svojim javnim istupanjima
niko nije indiferentan prema ovakvim
stavovima govana
govno je postalo velika smetnja
našem daljem razvoju
govno želi da devalvira rezultate
koje smo postigli u razgovnavanju

GOVNO S DVE NEPOZNATE

da li govno raste ili opada
pronađimo brzinu hlađenja govana
skup celih govana
skup prirodnih govana
apsolutna vrednost govna
neki opšti stavovi o skupu
realnih govana
kvadratura govna
skup racionalnih govana
kubatura zarubljenog govna
projekcija govna
pojam govna i njegove osnovne osobine
mogu li nejednaka govna imati
jednaku projekciju
zamislamo da se govno okreće
oko svoje ose
odrediti strane govna
naći dva govna čiji je količnik tri
rešiti govno sa dve nepoznate
dokazati da govno A

veće od govna B
izračunati obim govna
totalno govno
monotono govno
neparno govno
periodično govno

KOBNI IZLAZAK U GOVNARIJU

tamno je
dopustite da sednem
na ovo presamićeno govno
zaboga pa to je govno
okrvavljeno
upalite lampu
osvetlite ovo nepomično govno
upomoć! govno pored mene
ubijeno je nožem
bežimo kuća je prepuna
kriminalnih govana
dajte mi da pogledam
vaše govno
ja nemam ni prebijenog govna
zar ne osećate
da iza svakog ćoška
vreba naoružano govno
ne dozvolite da umremo
među ovim poganim govnama

ODIGRAJTE GOVNO KAO ČOVEK

kakvo je ovo govno
ovo govno je isuviše retko
interesuje me kako živi govno
govno zimuje na veneri
ovo govno se mora ukloniti
proverite svoje govno
nivo govana se povećava
vaše govno se ukočilo od mraza
da li ste vi konstruisali
ovo trostepeno govno
moram otići vaše me govno mrzi
požurite dok mi je govno
u taksiju
vaše me govno nikada neće
uhvatiti
krenite i odmah zaustavite
svoje govno
za ime govana zar niste zdravi
raduje me što ranije

nisam poznavao vaše govno
to je jedno usrano govno
budite spremni
popeću se na vaše govno
vršite svoju govnaariju
kako treba
odigrajte govno kao čovek

APSOLUTNO PODRŽAVAM STAVOVE GOVANA

zapad i strateške snage govana
da li govno hrani evropu
govno je zabrinuto
opadanjem svoje popularnosti
veliki broj diskutanata
ukazuje na odgovornost govna
gde je bilo govno
prilkom spornih diskusija
o govnologiji
demagogija govana već nam je poznata
govno nikada nije bilo pasivno
u raznim govnaarijama
govno vešto koristi tešku
privrednu situaciju
govno je odgovorno za nered
u zemlji
može li govno dobiti autonomiju
može li govno oformiti svoju vladu
da se ne radi ovde o unitarističkim
govnima
nacionalizam govana doživeo je poraz
na svim linijama
zgovnajmo ovo pregovnano govno

*

apsolutno podržavam
stavove govana
očigledno je da su govnu
uskracena ljudska prava
ne dozvolimo
diskriminaciju govana
svaki napad
na integritet govna
ugrožava i mene

TRIJUMFALNA KAPIJA GOVANA

šta se to zbiva s govnom
govno je povređeno na treningu
govno je isteglo mišić

nad govnom je izvršena
operacija slepog creva
govnu su izvađeni krajnici
kako je govno pokvarilo stomak
kako je govnu izbijen zub
kako je govno prevareno
zašto niste zaštitili
svoje naivno govno

*

velike pustolovine govana
govno pokraj klozetske šolje
dokle ćete da tolerišete
tako nespretno govno
u kom stepenu srodstva je
govno s guzicom
guzica - trijumfalna
kapija govana

GOVNARSKA REVOLUCIJA

aktivirajmo bar jedan deo govana
koji se nalazi kod stanovništva
kome će govno dati prednost
u razgovnavanju
govno nije nepogrešivo
govno će raspisati zajam
za pokriće dosadašnjih govna
pred govnom stoje velike brige
govno je srušilo dva sistema
govno protiv kulta govana
podržaću ideju o kongresu
svetskih govana
govno ne vidi da je njegov kurs
neispravan
šta stoji iza govana
govno je neočekivano uhapšeno
u četvrtak uveče
već smo skrenuli pažnju
na ratne pripreme govana
šta je utvrdila policija
u vezi sa uhapšenim govima
govno odbija svaku kritiku
razgovori su protekli
u govnerskoj atmosferi
povratak govna u govnon
presekao je pesimističke procene
svet ne krije da govima i govnologiji
posvećuje veću pažnju
danas stručnjaci ubrajaju govno

među glavne favorite
protivnici govana
teorija govнизma postaće vam kost u grlu
govno zahteva opštu govnersku
revoluciju

PRONAĐIMO NAJZAD KLJUČ ZA GOVNO

debata o štetnosti govana
podvaja evropu
govno - eksponent vladajuće govnologije
govno - oruđe budućnosti
većina ljudi čita govna
i bavi se govnama
govno je postalo kosmički problem
šta daje težinu govnama
uživa li govno u svojoj sreći
zašto je govno doživelo
bračni brodolom
alarmantan porast prostitucije
među govnama
voleo bih da je govno kulturnije
voleo bih da je govno nežnije
sa intelektualnim govnom
bilo bi mnogo lakše
dosta naklapanja o govnama
smanjimo broj govana u svetu
govno nije ponosno
što se ide njegovim stopama
govno nije naš životni poziv
šta vas je navelo
da se opredelite za govna
govno i njegovi poroci
ulicom trči i skače
nago govno
nago govno se penje
strmim stepenicama
nago govno je oslobođeno
svake odgovornosti
da li će nam govno otkriti
suštinu svojih govnarija
govno je mač sa dve oštrice
pronađimo najzad
ključ za govno

GOVNO JE NEUNIŠTIVO

da li govno ume da cvrči
da li govno napada druge životinje
da li govno ima

rogoliki izraštaj na glavi
da li se govno odlikuje
snažno razvijenim prednjim
zubima
da li je govno
opasna štetočina
možda govno živi
isključivo u moru
možda je govno
krilati morski puž
govno nije glista
govno nije gušter
govno nije krokodil
govno nije zmija
govno nije domaći golub
govno nije ćuran
govno nije papagaj
govno nije kukumavka
govno nije svraka
govno nije kreja
govno nije kanarinac
govno nije gnjurac
govno je pelikan
govno je mišar
govno je jastreb
govno je orao
otkinite glavu govnu
očerupajte ga
skuvajte u slanoj vodi
servirajte
govno je neuništivo
opet će propevati
iz vaše glave

*

telo govana
prekriveno je dlakom
kostur govana
potpuno je okomtao
govno ima
dvanaest pari rebara
govno je kičmenjak
govno je sisar
govno živi na kopnu
vodi i vazduhu
govno nije zec
govno nije kengur
govno nije slepi miš
govno nije hijena
govno nije domaći pas

govno nije kamila
govno nije magarac
govno nije bivo
govno nije konj
govno nije majmun
govno je jelen
govno je medved
govno je vidra
govno je kurjak
govno je panter
govno je lav
ako ne pojedete odmah
svoje govno
poješće ono vas

NAŠA GOVNA SE BITNO RAZLIKUJU

nećemo tolerisati
napade na govno
govno zahteva pomoć
gripu je podleglo 3.000 govana
proterajmo govno iz zemlje
bivšem govnu je izglasano nepoverenje
govno je oduvek verovalo
da je njegova kultura na većem stupnju
obavestite govno da krećem na put
ja sam određen da donesem blagodeti
govnarske civilizacije
zapamtite govno je hodalo po drveću
pre više miliona govina
da li ste vi najveći govнар
predlažem kulturnu razmenu govana
zar se osećate neudobno
sa svojim govnom
u vašem govnu ima svačega
nagovorimo ga da se skine
sa svoga govna
da li govno može otkazati
navikli smo na svoja govna
kako održavate govno
vi ste jedno primitivno govno
kako podnosite ovako gusta govna
da li možete da se sklonite s puta
govnu koje pada
moje govno i ne pokušava da pada
dozvolite da vam ponudim
svoje najbolje govno
vi još ne znate za industrijsku
proizvodnju govana
naša govna se bitno razlikuju

KO ĆE PORED GOVANA

dočekaćmo i mi to fenomenalno govno
triput ura za govno
gde god je gostovalo govno je pobeđivalo
sa govnama nema nerešeno
govna sve bolja i sve spremnija
a šta ste inače očekivali od govana
u većem delu utakmice govno je dominiralo
još jedan izuzetan uspeh govana
u dosad najboljoj igri
govno deklasiralo protivnika
sutra egzibicija govno - super govno
može li govno da prokocka pobedu
u taboru govana svi su zadovoljni
ko će pored govana

ŽIVELA GOVNOLOGIJA

nalazimo se pred nekim neispitanim govnom
čekajte pa to je vaše govno
ne to nije moje govno
pred nama je zaista jedno čudovišno govno
ovo govno ne možemo svrstati
ni u jednu poznatu vrstu
govno koje ne odgovara
govno koje ne ostavlja nikakav trag
upomoć! opkoljeni smo divljim govnama
pucajte u svako govno koje promoli nos
čuvajte ovo govno ono je za sve odgovorno
mi ne očekujemo nikakvo govno
vi ste govno koje bi moglo da nam pomogne
govno i govnološki fenomen današnjice
živela govnamarija!
živela govnologija!
živeo govnamizam!

ZAŠTO JE GOVNO MELANHOLIČNO

pogled u život jednog govna
govno je veoma osetljivo na promene
govno aktivno menja sredinu u kojoj živi
govno nije vegeterijanac
društveni život govna veoma je razvijen
govno ponovo na sceni
govno na domaku vlasti
zaustavite to govno
ja ne podnosim politička govna
to su veoma prepređena govna

to su govna koja strašno smrde
ja sam za obično narodno govno

*

četrdeset tomova odabranih govana
ljubavne i misaone pesme govna
nastavak tradicije - govno
poezija u sližbi govana
šta sadrži najnovije govno
govno s ilustracijama u luksuznoj opremi
poštujte talentovano govno
neka jezik govana postane što savremeniji
neka je govno širokoj publici
još zanimljivije

*

u šta veruje govno
može li se govno pripitomiti
šta razmišlja govno
zašto je govno melanholično
da li smo dosad potcenjivali govna
koje oblike govana poznajete
želim da naučim da volim govno

MI BIJEMO BITKU ZA PRAVILNU RASPODELU GOVANA

u proizvodnji govana
neophodna je modernizacija
obezbedimo dinamičniju
cirkulaciju govana
govnari od vas se s pravom očekuje
još više govana
ne uzdržavajmo se od većih govnarija
ni u narednoj godini
sagledajmo govno iz dosadašnje perspektive
svedoci smo različitih shvatanja govnologije
vrlo sporo prihvatamo govna
koja smo jasno definisali
govnarskoj industriji trebalo bi
omogućiti izvoz
neohodna je globalna koncentracija
svih govnerskih kapaciteta

sadašnji položaj govna je usitnjen
i neizvestan
postoje teški problemi
i kod ostalih govnerskih organizacija
ojačajmo zajedničke rezerve govana
produžimo kredite govna
uključimo se u intenzivniju
proizvodnju govana
rešavajmo tekuće i dugoročne probleme
govnarije
usaglasimo potrebe proizvođača govana
da li je položaj govana na tržištu
još uvek težak
govnerski proizvod i dohodak
treba da rastu
govno je presporo i kolebljivo
mnogi su protiv tržišnih govnerija
mi bijemo bitku za pravilnu
raspodelu govana
detaljne analize pokazuju
da je front govana isuviše širok

BELEŠKE

1.

Ciklus pesama *Pucanj u govno* nastao je 1970.godine. Prvobitno je to bila poema, pod naslovom *Govnarija*, od preko 2000 stihova napisanih u jednom neobičnom stanju, za svega desetak zimskih dana, krajem januara i početkom februara, u Soko Banji i Beogradu.

Kada sam posle par meseci ponovo pogledao ovu svoju tvorevinu, učinilo mi se da je previše glomazna. Mnogi njeni efekti su se gubili u tom mnoštvu stihova, pa sam se zato odlučio da je podelim, uz izvesne intervencije, na manje celine (pesme) koje su se držale nekom svojom unutarnjom koherencijom. Možda sam u svemu tome i pogrešio - ne znam. Naravno, prilikom komadanja prvobitne poeme dobar deo nje ostao je neupotrebljen. Taj pesnički materijal čeka još jednu provalu one razorne duhovne energije koja ga je izbacila i koja ga jedino može uobličiti. Nažalost, bar do sada, takva se energija u meni nije ponovo javljala. Zato se, možda, i odlučujem da ono što je ostalo od nekadašnje glomazne "Govnarije" (nešto kasnije delom "uterane" u pesme), posle više od dve decenije oklevanja, objavim.

1991.

2.

Šta dodati belešci uz ciklus *Pucanj u govno* (zbirka *Sremski ćevap*, 1991), koju Mrkić čak dva puta citira u svom kritičkom osvrtu?

Već sam se pomirio s tim da će ostatak *Govnarije* čamiti, kao i do sada, zatrpan rukopisima, sakriven od sveta i od mene samog, a bila mi je veoma privlačna i pomisao da se taj rukopis uništi, pogotovu što sam smatrao da su najbolji njegovi delovi već objavljeni u *Pucnju u govon*. Onda je došlo nenadano Mrkićevo oduševljenje i obimna studija o stihovima koje sam već prežalio. Kao da je plamen one razorne energije i inspiracije, što je stvorila poemu prešao u svest, u duh, u krvotok kritičara i sveg ga obuzeo dok je, kako mi se poverio, i sam u jednom i jedinstvenom dahu ispisivao svoje stranice. Izvukao sam *Govnariju* iz gomile već požutelog rukopisa, uzeo one delove za koje mi se učinilo da mogu da prođu, i priključio ih Mrkićevoj knjizi.

1997.

Prva beleška objavljena je uz ciklus pesama *Pucanj u govno*, u mojoj zbirci *Sremski ćevap* (1991), a druga uz ciklus *Govnarija* u knjizi Miodraga Mrkića *U tami znaka* (1998). Sada se oba ciklusa, delovi nekada velike poeme napisane pre više od trideset godina, nalaze, konačno, u jednoj knjizi.

2001.

M.T.

DVA PISMA IZ 1973. GODINE

Frankfurt, 15. januara 1973.

Dragi Miroljube,
s novim godom, ili, kako je to rekao Hlebnjikov novim gadom.

Taj je bio realista.
Kako si i šta radiš? (...)

Dobio sam i *Signal* 6/7, nešto je tanak taj dvobroj, ali opet duhovit, kao i svi prethodni. Hvala ti.

Radio sam kao crnac, na pozorišnim komadima, uglavnom na Čehovu koji bi trebalo da izađe na proleće, prva četiri toma, sa svim varijantama i govnama, ali zanimljivim. Navalio sam čak i na Gorkog, igraju ga ovde, pa mora čovek od nečeg i da živi. Mada, moram da priznam, Čehova radim vrlo rado, to mi je stara ljubav još iz moje rane mladosti.

Šta Ti radiš? Šta je sa antologijom. Vidim da sam zaboravio da Ti pošaljem Kazakova - Rusa, da li još nije kasno? Reci, pa ću Ti poslati. Da li si priredio *Govnariju*? To zbilja nemoj da baciš, nego to radi! Sačekaću tu stvar, pre toga neću da napravim izbor iz sabranih Tvojih dela, da znaš. (...)

Piši!

Tebi i majci (...) želim sve najbolje. Srdačno Tvoj

Peter Urban

Beograd, 29. januara 1973.

Dragi Pero,

dobio sam tvoje lepo i duhovito pismo koje me je neobično obradovalo, ali ujedno i podsetilo da sam veliki krivac što ti se ranije nisam javio.

Vidim da si primio sve što sam Ti u međuvremenu poslao. Ja sam, isto tako, primio Kazakova i Hlebnjikova. Hvala Ti. Kazakova čitam, ali s teškom mukom pošto sam ruski gotovo sasvim zaboravio. Dve knjige Hlebnjikova su me prosto fascinirale. Mada ne znam ni reči nemački, ali znam nešto od Hlebnjikova, upravo me je zadivio posao koji si obavio. Bio je to, moraš da priznaš, jeben posao. Ali pošto Hlebnjikov ne može da se prevodi, već samo da se ponovo stvori na drugom jeziku, mora da si ponekad uživao radeći na njemu, osećajući svo ono neizmerno stvaralačko zadovoljstvo (ovde ne smem ni da pomenem sve stvaralačke muke), tvorca i umetnika. Kako tako, Ti si svojim zemljacima, ne samo predstavio i vaskrsao, već i ponovo stvorio Hlebnjikova i ja se nadam da su Ti se oni, bar u pohvalama za Tvoj ogromni napor, odužili.

Drago mi je što se sećaš i što me i samog podsećaš na moju poemu *Govnarija*. Ja sam je, međutim, sakrio iza sedam vrata i brava i ne samo da ne radim na njoj, već ne smem ni da je pogledam. Ipak, nekad, nekad... prirediću je... završiću je... (...)

Tebe i Tvoju porodicu srdačno pozdravljam i želim sve najbolje u novoj stvaralačkoj i samo stvaralačkoj godini.

Miroljub

IZVODI IZ KRITIKA

“Avangarda se nikad nije libila bizarnih tema, skarednih reči (turpizama), estetike ružnog, u krajnjoj liniji. Silovita inspiracija, velika inventivnost u izrazu, “provala razorne duhovne energije” - kako kaže sâm pesnik - urodili su nesvakidašnjim, poetski ubedljivi-m rezultatom i oporom, i smešnom, i duhovitom i crnohumornom stihovnom rablezijanom, za koju (i u kojoj, naravno) nema ničega svetog, već je sve izokrenuto, izmešteno iz svoga uobičajenoga konteksta, i tužno i ružno, karnevalski ruspuno, ali i kritički više nego jasno intonirano, ako ne i jetko. “Objekt” o kojem se u poemi govori (*govno*) nije po prvi put “predmet” umetničkog dela, ali nije slučajno izabran. Tom se objektu pripisuju svi atributi ljudskog (antropološkog), a značenjski spektar za koji se taj objekt može vezati raznovrstan je i širok do neverovatnih granica. Naslovi pesama (pevanja) bar delimično ukazuju na to sa čime se može dovesti u vezu centralni predmet poeme. *Govno je instrument univerzuma, To je govno prilično skupo, Pucanj u govno, Tumačenje govana, Super govno, Rasprodaja govana, Poštujte tuđe govno, Kako po vašem mišljenju izgleda idealno govno, U pravo vreme prava snaga, Nova iskušenja za svet i govno*. Nakon čitanja bilo koje od ovih pesama (pevanja), može se zaključiti da se u naslovu imenovani predmet poeme najčešće koristi kao oznaka za čoveka, odnosno, za ono što je on stvorio kao *materijalno*, ili *duhovno dobro* (različiti predmeti, uređaji, mašine, tkanine, građevinski objekti, itd, odnosno, umetnička, književna i druga kulturna i naučna ostvarenja). Izvrgavanje podsmehu filosofije palanke, potrošačkog društva i masovne produkcije materijalnih i drugih dobara kao i devize da je u

takvom društvu sve *roba*, da se sve namenjuje *tržištu i potrošaču* i da se sve može *kupiti, upotrebiti i odbaciti (kad ispuni svoju namenu)*, odavno se u ovakvom obliku nije moglo sresti u našoj književnosti.”

Živan Živković: *Od reči do znaka*, Savremenik, broj 38,39,40, godina 1996, str. 56

“*Pucanj u govno* ima sve elemente utopije, jer se u njemu opisuje “idealno društveno uređenje”. No, budući da je poema ironično-sarkastična: slika suprotno od idealnog - ona predstavlja negativnu utopiju. To je neka vrsta *Stradije* potrošačkog društva. (...)

U pravu je Todorović kad peva “misterija oko govna nije razrešena”, “pregazimo vreme sa govnama”, “agresija govana”, “savremeno govno”, “zašto vaša govna liče jedno na drugo”, “govno je ogledalo u kome nam se ukazuje “čitav svet”.

Sve se to zbiva na svetskom nivou, na nivou globalnog sela. “Samodelatnost modernog čoveka je pored životinjskih funkcija jela, pića i rađanja” sada obogaćena i potrošnjom. Potrošnja - tvorac iluzije o stanju čoveka... Reklamokratija...

Mislim da dublje i tananije anticipacije tipova, likova, karaktera, koji će izroniti u poslednjoj deceniji, nema u našem pesništvu. Koliko mali prostor, a koliko raznovrsnih tipova u *Pucnju u govno*. (...)

Pesnik je realnu sliku (govno) pretvorio u trop, metaforu, simbol... Ta njegova neosimbolizacija govna je jednostavna i “pun pogodak”. Obrnuo je govno poetski. A govno kako ga god uzmeš - “bazdi”. ... Prenosi “kužni” znak, zgusnuti trop metafore, alegorije, personi-fikacije, metonimije, ironije, hiperbole...

Moćno beskrajno ponavljanje reči *govno* u poemi, ponavljanje tropa, dovodi nas do misli bez reči, osećanja zgađenosti bez reči. Taj zvukogovor koji u ponavljanju prelazi granice smisla pretvara se u zaumni govor.”

Miodrag Mrkić: *U tami znaka 2*, Beograd, 1998.

“Kada je reč o Todorovićevom *Pucnju u govno*, to pesničko/metaforičko govno kao izraz univerzalne zgađenosti Sveta i pesnikove zgađenosti nad atributima planetarne kulture – kako onim materijalnim, tako i onim duhovnim, s nametnutim obrascima u domenima stvaralaštva – ima jedan vizionarski izraz.

(...) Naravno, U Todorovićevom *Pucnju u govno* ciljna odredišta pesnika jesu procesi (a s njima i grupe aktera tih procesa), preobražaja sveta u neizmernu kantu za otpatke – kako kaže Đorđo Di Đenova – i u prosekturu u kojoj caruju epifenomeni lažnog blagostanja i neograničene ponude (i požude!) belosvetskih trgovaca dobrima i dušama.

Dobrica Kamperelić

(Iz recenzije)